

KarKara

57A

57. zenbakia

Orio eta Aiako aldizkaria

1997ko urtarrila

Horrelako kanoiak izan zuten errepublikarrek Mendibeltzaean
Oriora begira, nazionalen kontra tiro egituko prost

1936ko gerra Orion

**URTE BERRI ONA OPA NAHI
DIZUEGU KARKARA EGITEN
DUGUNOK IRAKURLE GUZTIOI.
ESKERRAK EMAN NAHI DIZKIEGU,
BAITA ERE, GURE DEIARI ERANTZUN
ETA KARKARAREN LAGUNTZAILE
BIHURTU DIREN IA 200 LAGUNI.**

4 GUTUNAK

5 HERRIAN GALDEZKA

Zer iruditzen zaizu arrantza portuaren proiektua?

6 HERRIKO KONTUAK

10 KIROLAK

13 ZINE-KRITIKA *Notre-Dameko Konkorduna*

18 AIAKO KARKARA ERREPORTAJEA *Baserriak*

20 ELKARRIZKETA *Elisabet Pikabea eta Aitor Manzisidor*

22 IRITZIA *Luis Cisneros*

23 GAIA *1936ko gerrako kontuak*

26 DENETIK PIXKA BAT

30 AZKENA

31 GURE ZAHARREN AHOTIK

1997KO PUBLIZITATE-PREZIOAK

Modulo bat	1.500 PTA
Bi modulo	3.000 PTA
Hiru modulo	4.500 PTA
Iau modulo	6.000 PTA
Sei modulo	9.000 PTA
Orralde erdia	13.500 PTA
Orralde osoa	27.000 PTA

Prezio hauak zenbaki baterako
balio dute. Publizitatea urteko
zenbaki guztietan jarri nahi dutenei
%10eko deskontua egingo diegu.
prezio hauen gainean (urtean
hamar zenbaki argitaratzen
ditugu).

Junktio Erakartzaileko Kultura Sareak
diniz lagundutako aldiakaria

Gipuzkoako Diputazioak
diniz lagundutako aldiakaria

KARKARAko esker onez

Donostian bie nate ospalditik eta KARKARA ibean jasotzen dut. Hilerobilera altxekarren eragitaratu zen lehenengo idazle, poztik joso em. Izan em. KARKARA da nik jaioterriarenak dinukadan futururik inazeneria. Huts egiten ez didur mezulari jatorria prestut, eskerri gero eta ederrugorri idorria, gainetza.

Ditu aretoak ditinuela adieraztzen duguue asken ale hauean, eta numeru egindako horiazue 200 laguntzakoei behar ditinuela, diruz lagunduko dituztenak.

Nire ustez, ez 200 bakarrak, altxemari han jasotzen dugun oriora guztiek ordaindu behar genuke zerbait, bakoitzak nafar duen moduan.

Ezin generatzeko KARKARA elku ezagunak hiltzen utzi. Galem houndlegia literatuk Orio eta oriotarrontzat.

Oraintxurek bezala, hilero jasotzen jarraitako dugulakoan agertu nahi zuhantzen nire mezulari zintzoo egiten dutuen guztiek.

Julian Azurmendi

San Nikolasetako kantarariei

Aspaldiko urteetako berriluntzarak ederrena egindut zuen aurtengo San Nikolasetan. Zer da eta neskera era maiti gozti. Iquadilla ederra kulez-kale kantu kontari. Gerni batean normal-hormonala zena, gaur egun hitzeleria bideratu da, kafean kontatzea. Horregatik izan da harritzakoa aurtengo ohagiria. Kontrako oihalera desagertu samartutu damaelako frigurik onenagozte guztiek eskuan zerbiliztzen

paperak, kantuari hitzak. Ez kontatzeak ekarri du kantuak ez esangutzen, eta honak bestea, dena lotuta dago. Horrela apurtzeiko abiatutu egokiz ibai illeko San Nikolasetakoak. Ez dabiloz horretan geratu. Izan dezoala sayida, kantu afori hitzak eta besielako lezamak kalejirekin. Alera musika kalem. Hurrengo ugean, behin borda ez ditzue paperen premiarik izango kantuari jarduteko, ordutako ikusak izango dituzten kantuak.

Suletxo obesbatzakoek ere imazialak dituzte tyilo horrek Santo Zerezko egunean epinalako kafeira ezizterenagatik, eta giponetan kantari ibili diren horur guztiek ere bat.

Kontatzen duen herria ez onen da sekula hilko. Bizi, herri, kantuaz.

Iñaki KANTZALE

Gaueko lotiari

Errazten horien da, lo, lo eta lo. Kezkakile gabe, zein ondo egiten den lo. Galdean joatea lehentzailea gehitzen esaten izango da lastern jeitsi eitxapea mutgotuta ikustenik, esantrik egin zaitu. Zoritanrez ez dalki zuen zaren eta zein etxepogotik ari zaren, jakinda arrazoi ezberdinak emango genituzke, baita zer egindu diozu ba.

Dizun bezain intsumiso zailen ez zarelaiko teknikaren ni ditzu inloa eta izena? Kasik lo egiten bezain erraza da hori. Hala ere horrek ez gaitu kezkatzeari. Gu jendezengana iribideak kezkatzten guitu, horregatik eskerrezin ihugu zure kritika konstruktiboa. Egiz da kontrukzibideak ez diguteko askorrik laguntzen, egia da intsumisoak opautzen gaituztela, jipso...

Baina nola kezkatzeko nau horrela.

ni ere etxepenek kezkatzzen nai, batu artxumisioaren oso alde ongi.

Intsumisioaren inguruaren mila infusioa gerotzen da eta gerietzen ditzan tsilinsuna da "pintadak" ogiera behartzen geluera (ez dugu esan nahi gizak egin ditugunak), beroz, zuk ere basatu erruaren zati bat.

Besialde, ez pintatzearren kalean pankarta bat jarri ezkero, kalean bueltakoa ezer "pintatzen" ez duten horiek kentzen ditzakite, eskumatzak bide batez.

Chipionurik edo beste imbatzetzik inor etorrikoak badu, plazaan zabsiltzen dugut mezzio desagertzen da. Gure ideink azaldutu nahi ditugunean belli tapatzan dugu norrk galera, alegia.

Zorionez edo zoritzorrean ohartuko zinen zure intsumiso zaletasunak dudan jarri dugula, baina ez da harritzeloa. Orio Udalak berak esan izan digi laguntzeko prest dagoela.

Orioko INTSUMISO TALDEA

Karkasak zutik hainbat lasterketa altxatzeko esan da eta intsumisoa lanak

Karkasen argazkia dauen herriak nahiak nahiak eza zaituz. Jada, eta intsumisoa jada

Karkasak bate egiten da eskerrezin labortazioa estraibideak

830089

OPITZ

Horma zabaleko oinetakoak
Gizon eta emakumeentzako

Carmen

ARRAINDEGIA

Teléfono: 83 05 37

TXOMIN

arraidegia

Tlfno: 832747

Zer iruditzen zaizu arrantza portuaren proiektua?

Orain dela gutxi lisa Etxean egon zen ikusgai Orioko arrantza portuaren proiektua, guk herriarrei zer iruditzen zalen galdu diegu.

Zer iruditzen zaizu arrantza portuaren proiektua? Ez al da beranduegi?

EUSEBIO SOLABERRIETA
39 urte

Niretzat ez du merez proiektu horiek, pisuanek baporeak gutxitzen doaz; arrantza ere leisten da, eta, beraz, beranduegi dabitza. Gainera, Getanarekin ondo moldatzzen gara, eta harenkin nahikoan dugu,

AITZPEA ETXEGOIEN
18 urte

Proiektu hau gaixu karagaitza da eta, gainera, berandu dabitza. Gaze jendeak arrantzarako gogo guxi da eta horren ondorioz bapore gero eta guxiago dago. Beraz, bost baporerentzat, alde-makina da proiektu hau.

IKER OLASAGASTI
18 urte

Arrantzaileentzat mesedamia izango litzatekeela pentsatzen dut; baina, batzuak esaten dutenez bapore guxi onien dago eta ez du merez. Baina, hem hauek neuri hondi balean, arrantzaik bizi da, eta egin beharko fitxatza.

MARIA ILLARRAMENDI
42 urte

Oso ondo iruditzen zait proiektua, nahiz agian berandu dabitzen. Egunetik egunera baporen kopuna leisten im da, eta Orok duen lan sektore bakarra hon denez, proiektu hau defendatu beharko genuke.

Orioko Ogia

LIZASO ERLOJU eta BITXI DENDA

Calle, Edificio 3 Tlfnoa: 83 10 96
Zarautz, Iparralde 6 Tlfnoa: 13 17 43

OLIDEN HARATEGIA

EUSKO GUDARI, 2
Tlfnoa: 83 10 86

PA
C
SO
KA

Haurrentzako oinetakoak

San Nikolas, 9 lehen
Tlfnoa: 83 28 05

URANGA BURDINDEGIA

EUSKO GUDARI, 7
Tlfnoa: 83 12 36

San Nikolas festetan jendetza bildu zen herrian

Primerako eguraldia lagun, giro ezin-hobeant pasa ziren festak

Urtero gertatzen den bezala, jende ugari hurbildu zen San Nikolasetara. Gustu differenteak asetzeko adina aukera bazegoenez eta eguraldiak horretarako lagundi zuenez, kanpoan bizi diren herriar asko eta inguruko beste jendea ere elorri zen guera.

Argazkian ikusitzen direnek irabazi zuten mozarro lehiaketa taldeka. Ibas daitekeen moduan, gaurkutsuna eta orijinalitatea agerian utzi zuten.

Abenduaren 7an mozarro lehiaketa izan zen eta, aspaldiko urtetan bezala, jende asko animatu zen mazorrotxera. Haur, gazte eta helduek harria zuten parte eta, nahiz eta hotza egin, txarangaren musika martxosarekin grotuz joan ziren korporazio guztiek.

Mozarro lehiaketen antolatzaleak, Aldapa Elkartea, adierazi digunez, orokorrean maila oneko apainduak ikusi ziren.

POTEOKANTARIA

Lehenengo aldiz antolatu zen eta kuartilla baten ideia izan zen, oso arrakastatsua sueratu zen. Aspaldiko ohitura berreskuratu nahiari, abesti sorta bat presentatu zuten tabernaztaberna kantatzeko ibili ziren tabernetan beti topatu zuten jendea prest hainan kan-

tua segitzeko. Oso gustora artu ziren eta errepikatzeko gogoz.

ERAKUSKETA ETA DANTZA SAIOA

Harrribit taldeak antolatuta, festa egun guztietaun euskal jantzi zaharren erakusketa izan zen ikusgai kultur etxearen. Bederatzi jantzi bitxiak ibili ahal izan genituen eta jendea erruz ibili zen aretoan.

San Nikolas egunean, bestalde, dan-

tzatzamaldia izan zen fronteak. Harrribit taldeak eta musika eskolak elkarlanean eskuinaldia alpatzeko tsikitxoen lehen agerpena izan zela.

BANDEREN BEDEINKAZIOA

Abenduaren 8an, Igandea, banderen bedeinkapuztak eguna izan zen. Goiz-goztetik udaldeetan apainduen azaldu zen; behoko hilkoiak aurten irabazitako bandera guztiek zeuden, goikoan, orain artean kontsum irabazitako bandera; aurtengoa izan ezik. Hanet oridoant, taula handi batetan bandera-txikioen lehen agerpena izan zuten esaten zen.

Eguerdi partean Altxerri jatekoan izan zuten - hizkaria arremlarietek eta baita gainontzeko herriaterek ere.

Bestalde, aipatzeko da baita ere, ariketarrez, festetan tsikitxio ugari izan zirela.

ERRUSTA

Kriston
bokadillok!!

KoastA

Lasaitasuna eta giro ona

**Salatxo Txiki
Victoria Eugenian**

Abenduaren 29an Salatxo Txiki beste bost korurekin batzen aritu zen Victoria Eugenian Abesbatza Federazioak goibidatutu zuen. Korurekin batzen, Erreenteria Musical Orkestra ere antzten zen Gabon Kantu Txiki kontzertuan.

Sei kornetek batzen eta Metaleko laudio-tenrekun O Eguberri gaita, Gabon Bostaren lana estreinatz eskanini zuten. Onoren, Tomas Araguesen Gabon Suite-a kantatu niten orkestram osarekin.

Berperan, Erreenterian izan ziren Salatxo Txikikoak. Ereintza taldeko antolatutako 50 Gabon Kantu Lehiaketan.

Salatxo Txiki 29 hauirek osatzen dute, Jukal Guerreirok zuzenduta.

Erreenteria Musikaletan Abel Pemona, eta Anata eta Nerea Gutierrez artzeen dira.

Luis Cisneros
'Viva pintores'
ren kuadorearen
zatia: Alegoria
sobre un pozo

Kultur programa zabala Gabon festetan

Gabonetako oporraldiak lizunak tokatu dira aurten eta ekitaldi programazio zibala antolatu dute Udaleko Kultura Batzordeak eta gainontzeko elkarteekin. Abenduaren 13an eman zitzaueri hasiera bi koruen kontzertuarekin, bertako Salatxo eta Erbatz abesbatzak. Abenduaren 20sin Musika Eskolakoen txanda izan zen. Hilaren 21ean, hauk berak, kalejiran aritu ziren herriko leheteen hareria. Hogeita zortzi Loreto Aramendi piano-julenketa eta Frantzisko Herrero biolin-joleak eskainti zuten kontzertu santiarra. Igandean, 29. hau egin gaitzak Gabonetako parkean gazateko askera izan zuten eta, oraindik ere garaiz zabiltsate, urtarriak tam Esteban Osa, Aitor Urta eta Audra Almamaritxek eskaini dute organo-kontzertua entzuteko; zita, elizan, 20:00etan da.

Bestalde, San Silvestre egunean, Gabonetako kantu, jantzi eta jaiozten lehiaketa izan zen eta, urte bukaeran arte zabalik egon zen Luis Cisneros 'Viva pintores' emakusketa Kultur Etxean.

**Badatoz Errege
Magoak**

Dingoeneko zain egongo dira herriko neska-mutil guztiek. Nafiz eta Olentzero murretik bisita egin Erregeek, beti ere, zertsohaut gehiago ekurrik duen esperanza izaten da.

Ehualdeko Magoek jakinaztu digutenez, gutxi gorabehera. 17:30 — 18:00ak: aldiene iritsiko dira herrira. Egunaldi txarra iragarritza dago egun horretarako eta, puntual-puntual ez badia ere, seguru da gure arreta etorriko direla.

Jadanik, Erregeei laguntza joan behar duten kompar-sakoiak entsaileak egiten arri dira. Aurten ere, beti bezala, jende mardoska bildu da musika eta suez magoer biden erakus-teko. Talai-Mendi Elkarteak antolatzen du gizti hau eta ematen zaitzen esker onak beti ere molz geratuko dira egiten dutena konturatu hartutia.

**Juantxo
HARATEGIA**

Telfonoa: 83 18 37

KERAK

25.12.00
00-00000000
0000000000
0000000000

**URAITZ
LURRINDEGIA**

KIROMASAIA ESTHETICIEN

ENDIA, 3 TELNOA 83 18.97

**Eugenio
Garmendia**

KONTSEILARITZA

Telfoa: 83 44 66

SARASUA ERRETEGIA

Plater bereziak: — Arrain zopa
— Arrain eta haragi erreak

Eusebio Gutiérrez, 29
Telfox: 83 00 05
Tlfnoa: 13 25 21

Peronatarren berri

San Nikolasetako alean Martin Perona argazkian jarririk genmen azajeau, eta nahi gabe, guk erromenaldi txiki bat egin genion txanangalo kisterat. Martinek hogeita bost urte daramatza. Herriko bandua joteen eta, arrazal berrespatik, omenaldia egin zisten banduko gaiontze-kock Santa Zezilia egunean. Guk exigenetan horren herri orduan, genozik jasun genuen omenaldiaarena, berina, hain ere. Martinen argazkia ankeratu genuen, nahi gabe guk ere omeraldan parte hartua. Telepatia ote da?

Besalde, Jesus Mari Peronaren onteitzaileta famatua. Bartolomé Zentzien Museoan dago ikusgai, bi urtez 96ko Aste Santutik. Erakuskenean, Europa-tik Ameriketako joan-etorrietan. Antilletan honderatutako itsasontziak gune-lou da.

Anibarko
Portua
Ingiurua
Obratan dage
urrez
geretzik

Anna G. de Txabarrik Harribitadeari aterako argazkiak Salatxon

Urtarrilaren 7tik 30n bitartean Anna G. de Txabarriten argazkiak izango dira ikusgai Salatzon taberman.

Harribit dantza taldearen lehen agerkundian (San Pedro festetan) egindakoak dira. Guztira 15 bat fotografi dira, txuri beltzean egindakoak eta, gerazik hiru eta akusozela ikusnekin moldatua.

Bestalde, Josezok esan dugunet, azken emaitzak "Orioko argazki salarrak" izan zuteneko armaketa izan du.

Ingiurugiroari
buruzko
jardunaldiak
Zarautzen

Zarauzko Rutzari abenduaren 6tik 13ra bitartean bertako Munkomunitateko ingurugiroari buruzko jardunaldiak izan ziren.

Anibarko Portua obratan

Anibarko Portuan babes ofizialeko etxebiztanek erakutzea hanak 1996ko urrian hasi ziren eta. Jose Miguel Makazaga alkateak esan digunet, 1998ko otsaila aldera arte Jezatuko dira. Guztira 40 etxebiztan izango dira.

Eusko Jaurlaritzak Anibarko Portuan, baita ere, egin behar dituen elkaritzizko sareak, berria, 32 izango dira. Txamiteak nahiko aurreratutako daude dia goeneko eta proiektus ere ia bukatuta dago. Etxebizitza horien eraikuntza 1997an hasiko da.

Hestilide, nahiko aurreratutako daude, baita ere. Oriberoa promotoren erro ondoan egungo dituen 29 familiabukarrelko etxebizitzak erakutzeko hasiak. Etxebizitza horiek, bi edo hiru urteko epean bukatuko dira. Iparazken joan eta enztelekiprik ez badia.

- Transferentziak
- Lizentziak
- Eskriturak
- Pendoak
- Erronka Aitorpendak
- Bideoiak, etc.

URBAZTER ASEGURUAK

San Nikolas kalea, 6
Tel.-Fax: 13 33 14

ANARRA

Neuan kirola egiteko eta denborako liburuen atropo eta ekipamenduak
Tfnoa: 83 21 60

 IRADI
AHOLKULARITZA

&

ZURICH
ASEGURUAK

Aita Lertxundi, 33. Ibarra. Tel./Fax: 13 46 96

Kaixo Edaritegia

Ogitartekoak
eta pintxo bereziak

Tfnoa: 13 07 73

Eusko Aldunen
Egunkariak
utxitako argaz-
kian, ikastolako
haurrek asmatu-
tako logotipoare-
kin.

Ikastolako haurrek egindako 'Egun argiak' logotipoa aukeratua

Oteizaren lanbatean oinarrituta, Orioko ikastolako haurrek "Egun argiak" izeneko logotipoa aurkeztu zuten abenduaren 20an Donostian. Partaide, duela hiru urte sare pribatuari jarraitzea erabaki zuten partaidezta sozialeko ikastolak biltzen dituen kooperatiba da eta, aurrerantzean, zazpi eta zortzi urteko oriotarrek egindako logotipoa erabiliiko du ikur modura. Partaidek 32.000 ikasle, 3.000 langile eta 55 erakunde hartzen ditu.

Logotipoa gauzatzeko IKERTZEREN, hezkuntza estetiko eta ikerketarako zentroa, laguntza

izan dute, eta diseinoa jeku modura antolatuz egin da.

Ikastolako haurrek Oteizak Telosan duen eskultura izan zuten abiapuntu Partaideren logotipoa egiteko eta, bi espazioen arteko komunikazioa adierazi nahi omen du. Ikertzeko kidea Juan Jose Aranaren ustez,

Badirudit, Oteizaren urratsak jarratzeko jendea badatorrela gure herrian eta, artista gazte- txoek ere, badutela, gogoaz gain, sentsibilitate eta ahaimena eskultore zaharrari errelebou hartzeko.

handik eta hemendik

BENITO LENTKUNDI
Kantaria

"Kontxan Orio lehen postuan datorreko ikusten badut, nerbioak eta nigarraik ateratzen zuizit. Oso erlijiosoa da."

(Dorre Vasco, 96-11-15)

ANTONIO CAMPOS
Kastolan Elkarteo
Lehendakaria

"Dudarik ez, ikastolak gogailurriak diri bat baino gehigorenentzai. Gehienetan joera politiko-kulturalak erabat mugatutako pertsonengandik datozen emsoak"

(Egunkaria, 96-12-14)

JOSÉ MARI OSTOLAZA
Kazetaria

"Antonio Tejero, herriaren geltiengoa iturrean eta aniaraztu zuena, libre utzi dute. Ein gurek hurbilkera- ren zahr kartzeletan, eta hau demokrazia- ren izeneari."

(Egunkaria, 96-12-06)

ALUYOLA, S.L.

LEIHOAK, ATEAK, TERRAZAK,

BAINU MANPARAK.

P.V.C., ALUMINIOA,

POLIURETANOA

KOLORE AUKERA UGARIA

Fatima Azpiroz Ibarreta

Jaizkibel plaza, 8 LASARTE

Telefonoa: 36 22 77

A M I R O
Telefaxa: 83 10 48
Urte berri on!

Balearen kalea, 2 tfnoa: 83 38 04

LAJARI

izozkiak

Eusko Gudari, 42 Telefonoa: 13 42 64

**Oriotarrak
zarautzarrekin
Futbito taldean**

Gubi izeneko futbito talde bat dago Zarautzen. Bertan zarautzarrek bakanrik jokatzen zuten orain arte: baina, aurren, hainbat oriotar ere ari da: Paco Casado, Felix Urain, Jon Amilibia eta Pello Amilibia.

Regionaleko lehen mailan ari dira jokatzen eta, gainera, Pello Amilibia Pitxida dugu.

**Talai Mendirekin
Pirinioetara**

Talai Mendi elkarreka asmoa du irteerak antolatzeko Pirinioetara bi hilabetez behin.

Joscha Mantero-lak zuzenduko ditu irteera horiek eta, berian, aktibitate asko egiteko aukera izango da.

Urtarilean zehaztuko dute gehiago asmo berri hau.

Kepa harategiak
iaz osatu-
tako taldea.
Aurten
sartutako 4
jokalari
berriak falta
dira
argazkian.

Kepa harategikoak aurrena plaieroetan

Keparen mutilak gogor ari dira aurren. Orain arteko partiduetan ez dute alerik galdu; bost irabazi eta berdinaketa bat. Erpate hau Orioko beste ekipoaren kontra. Pukas-Ala-Orioko kontra, Hauek, Pukasekoak, bigarren doaz.

Keparen taldean Clemente dabil entrenatziale, lehen preferentean ibilitakoa. Berak esan digunez, talde gogorra eta gaztea dauka, txapelketa irabazteko modukoa. Kepak 4 mutil berri ditu aurren: Mikel Dorronsoro, Eneko Manterola, Imanol Atorrasagasti eta Jon San Sebastian.

Iazko txapeldunel, Azpeitiko Tximarruak i, 9 gol sartu zizkieten, San Nikolas hirugarrenean jokatutako partiduan, gainera.

Txapelketa irabaziz gero, Kepa Loidi izango litzateke, 43 urterekin, Oriok emandako txapeldun zaharrena. Hogeita piko urte zituela Kukurrin lortu ez zuena egiteko moduan izango da aurren.

91 mirabazitzen Conservas Azkuekoek azken plateroa seniorretan. Ea Keparen mutilek irabazten duten lehen aldiz!

IL GELATO

Etxeko helatuak eta kruasanak

San Nikolas, 12 Tfnoa 131747

BORDATXO

- Bokadilloak
- Marisko razio bereziak

13 30 14

ILEAPAINDEGIA
ESTETIKA
MIXTOA

SOLARIUMA
PERFUMERIA

San Nikolas, 2 Tfnoa: 83 31 70

KOLON

* PINTXOAK * KAXUELITAK *

EGUNeko MENUA

83 00 44 / 13 20 26

TXIKI

Henrike plaza, 4

ARGI-GAIAK

elektrizitatea

Iturbiolde, 11 Tfnoa: 83 17 74

**Arraun Taldean ez
da bajarik eta
jende berria hasi da**

Azken denboraldi zoragarria egin duten mutil guztiek segituko dute aurten. Uztekotan zen Patxi Francesek ere bat. Gainera, beste mordoska bat ere hasi da entrenamenduetan, 'Amaru' eta Alex Esnal beteranoak. Kortaren semea, Alex, Koldo Lopetegi, Endika Uranga, Mikel Larrañeta, Joxe Mari Otamendi, Iñazio Manterola eta Josu Aldahur.

Baina, arraunlariek jarraitzen badute ere, bai garrantzitsua somatuko dute bai arraunlariek eta bai gainontzeakoak ere. Maria Frantziskak ez baitu jarraitu arraunlariekin batera estropadetara joanez. Berak esan duenez, oso gogorra omen da batetik bestera ibiltzea eta, nekez ere somatzen hasia zen Maria Frantziska.

Jende asko:
joan zen
hondartzara-
ino txapelke-
ta ikustora
eguraldi
eguzkotsuak
lagunduta

Hotzak ez zituen ikaratu surfistak txapelketan

San Nikolas jaietan, Orion antolatu zen lehenengo Surf Txapelketak izugarrizko partaidezta izan zuen, 46 lagunekin. Txapelduna Mikel Agote izan zen oso kanporaketa lehiatua gainditu eta gero. Honen atzetik Iñigo Fernandez, Iñigo Timon eta Joscha Agote sailkatu ziren. Santi Martinez oriotarrak eta Segundo Ruiz oso zorte txarra izan zuten: onenetakoak izan arren, lehenengoak menisko hautsi zuen txapelketan eta, besteak, finalerdi gogor eta ikusgarria jokatu ondoren, ezin izan zuen fitsalean sartu.

Hemezortzi urte bitarteko kategorian, irabazlea Fernando Oliva izan zen, Gorka Puertas eta Enara Azkueren aurretik.

Surfeko Jantzia eta ohol bat ere zozketatu ziren, Juan Sebastian Olivak irabazi zuen jantzia eta Mikel Igoak tabia.

**Euskadiko
eskubaloi
selekzioan lau
oriotor**

Usurbilko eskubaloi taldean jokatzen dute Kimetz Uranga, Iñigo Moreno, Eneko Salmendi eta Iñigo Salaberria oriotarrak. Baino, duela hilabete pare bat aukeratu zituzten Euskadiko selekzioan Espainiako Txapelketa jokatzeko.

Txapelketa Alikantean izango da urtarriaren 2tik 6ra bitartean.

**Iker Ostolaza
hirugarren
Espainiako Judo
txapelketan**

Laurogeita sei kiloko senior mailan jokatzen duen Iker Ostolaza oriotarrak beste garaipena ere lortua du. Azkenengoa, Autonomi arteko Espainiako Judo Txapelketan lortutakoa da. Berian, hirugarren postuan geratu zen.

KELER

GURE HERRIKO GARAGARDOA

HARAGIA GUSTORA JAN NAHI
BADUZU EROS EZAZU...

Kepa Loidi
harategia urdaitegian

Pelotari, 1 Tfnoa 83 25 65

ITZIAR

Kirolak

83.31.03

C C L
CARASA, CILVETI, LACORT Y CIA, S.A.

Aseguruak

Iñaki Garate

Aseguru-agentea

Eusko Gudari, 14 (atzek.)-3. Telefonoa: 13 46 07

'Euskarak erabat sartu behar du kirolaren munduan'

Manu Etxeberria Sedano oriotarra da, Zarautza ezkonduta bizi bada ere. Arraunari izandakoa da eta barnu-barnuan darama arraunaren grina. 'Arraunketa Euskal Herrian' liburua argitaratu zuen iaz eta, dagoeneko, arraunari buruzko bigarren liburu bat ari da prestatzen.

Guk, nolanahi ere, arrauneke monitoreak prestatzeko zuzendu berri duen ikastaroa dela-eta jo dugu bereganan.

14 lagun aritu dira arrauneko monitoreek prestatzeko ikastaroan. Nolako ikastarea izan da!

20 bat ordukoa izan da. Normalean, arrauneko federazioak antolatzen dituen ikastaroak luzeak izaten dira: 200 ordutik gorakoak. Guk ez genuen horrelakorik nahi; gure asmoa izanda arraunari gazteei eta, jeneralean har-tuta, arraunzaleei arraunketako oinarriko prestakuntza ematea. Talde polita osatu zen, 14 lagunekoan (lau orriar eta galontzeako kanpotarrak). Gai ugari jorratu dugu; teknika, medikuntza, historia, prestakuntza fisikoa eta erregelaketa. Irakasleak oso malia onekoak izan dira: Xabier Leibar, mendiora; Iñaki Beraza, sanpedrotarra; Jose Luis Korta; eta Julen Errazkin.

Nondik nora etori da ikastaroa antolatzeko iniziatiiba hori?

Bigarren ikastaroa izan da, orain dela bi urte antolatu baitzen lehenbizikoa. Udaleko Euskara Batzordearen ekimena izan da. Euskal Gazte programaren barruan antolatutakoak. Kirolak gero eta garrantzi handiagoa du gazteen artean eta Euskara Batzordeari iruditu zitzaien merezi zuela alor hori lantzen hastea, hutsune handia baitago hor euskarari dagokionez. Ikastaro hau abiapuntua izan da.

'Oriok arraun munduaren topagune bihurtu behar du'

Zein balorazio egiten duzu?

Oso balorazio ona. Uste dut irakasleek oso ondo eman dituztela beren gaia, nor bere alorrean aditua baitzen, eta esperientzia handikoa. Arazo bakarra izan da oso jende lanpetu eta konpromezuz beitea izan direla irakasleak; eta, ondorioz, egutegi-aldaketa batzuk egin behar izan ditugula. Dena dela, esan beharra dago irakasleek oso borondate ona erakusti dutela eta batek baino gehiagok aipatu digu oso gustagarria zela beretzat. Oriora etortzea arraunketaz hitz egitera.

Nik uste dut Oriok arraun munduaren topagune bihurtu behar duela eta, alde ho-

rretatik erreparatuta ere, oso positiboa da gure herrian estilo honetako aktibitateak antolatzea.

Euskara eta kirola uztartzeko saioa izan da ikastaroa. Lehen urratsa izan da, baina asko dago egiteko, ezta!

Euskarak badu bere lekua kirol munduan, gazteen artean batik-bat. Hala ere, hutsunea dago monitore eta entrenatzaila dei diaokienez, ikastaroak eta prestakuntza, gehienbat, erdaraz jasotzen baitute. Lan handia dago egiteko. Euskarak erabat sartu behar du kirolaren munduan.

Gizartearen zenbait alorretan euskara era-biltzea nekezagoa da,

eta ulergarria izan da-teke polemikak sortzea. Baino ezin dut ulertu zergatik ez diogun heltzen berez irabazita dugun esparru bat, kirola eta gazteria, euskarari dagokionez, egoera ezin hobean baitauzagu.

Nondik jo behar da Orioko kirola euskal-duntzeko?

Ez litzateke txarra izango beste kiroletako jendeak ere era honeztako ikastaroak antolatzen hastea. Orioko sofbol-taldekoek ere antolatu zuten orain dela bi urte, guk arraunekoak lehen aldi egin genuenean. Herrian bertan futbol, saskibalota, euskal-pilota eta abarretan antolatu litezke, dudarik gabe.

Edozein kiroletako zalek egin dezake: teknikariak ezagutu eta hainekin harremanetan jartzear besterik ez da behar.

Zer moduz ikusten dituzu herriko kirol taldeak euskararen erabilera dagokionez?

Zalantzak gabe, euskararen egoera hobetzen ari da kirol munduan, gizartearen beste alorretan bezala; baina ez bereziki agintariak horretaz arduratu direlako. Ez dut uste arazo honetaz benetan jabetu garenik.

Notre-Dameko Konkorduna

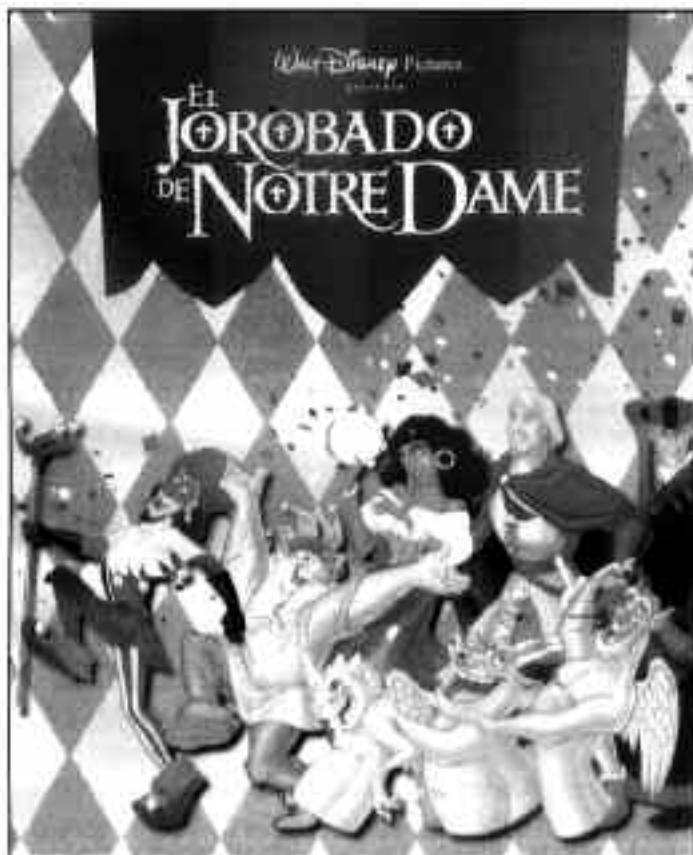
IÑIGO FERNANDEZ

Walt Disney-ren gorpuaak badaramatza izoztuta hogeieta hamar urte. Baino berak sortutako zine-enpresa bizi-bizirik dago oraindik. Enpre-sa horren gora-beheretan sartu gabe, filmearen ma-mia aztertzen salatuko naiz.

Filme bat Walt Disney-rena dela jakinda, nor ajoia zalo nor den zuzendaria, gidoaria, marrazkigilea edo musikaria? Disney-kalitatea lotura, honezkerro, ez da iritzia, egia ukaezina batzik. Hala ere, alde handiak daude bere filmeen artean. *Notre-Dameko Konkorduna* filmea Disneyren orientsueneinkoa da, nire ustez.

Pelikula hau Disneyren azken producioak (*Pocahontas*, *Lehoi Erregea* edo *Aladino*) baino hobea da.

Erdi Aroko Paris gotikoan—gotiko ilun eta erromantikoaren baitan—istorio hunkigarrria biziko dugu. Ikuuskizun bitxia ziuriatua dago: erritmo bizia, abestiak

justen dituzten koreografa apartekoak eta filmearen mamiari heltzen dioten pau-sa neurtuak.

Istorioaren alde latzenean,

ezinbesteko gaiztoa agertzen da, inoizbaino gorrotagarriagoa. Bestaldean, berriz, *Notre-Dameko Konkorduna* dago.

Hasieratik, amaiera asmatzea da errazena, eta hara hor filmearen aberastasuna non ageri den. Amaierra jakin da, eta Disneytarren ukitu ezinbestekoa du: baina, halu ere, trama ondo eramana dago eta ikuslea erre ego-tea lortzen du.

Nehetasun guzti-guztiak daude poliki zainduta: estetika, giroa, izaerak...

Filme gutxi bezala, merezi du familia osoa batera joatea ikustera.

Disneykoek haurren eta helduen egarri desberdinak asetzeko musikaz blaitu egiten dituzte filmeak. Komercialtsunak abestiak inge-lesez entzun eta azpitituloz eskaintzea debekatzen du.

Bere filmeak elkartutu ikusten dituzten familiek betirako elkarrekin jarraituko dutela esatea bakarrak falta zale Disneytarrel urteotan.

Eskerizekos da, gure on- rako ere, merezi duten lanak aurerrera atera izana.

ALUSTIZA AUTOBUSAK

Autobus litera eta 16, 36 eta 56 plazakoak
Bidoiatuetar eta ezkontzeta eta sagardotegirako aukera

13 28 93 / 83 08 80 Mugikorra: 909-40 12 34 / 909-43 32 24

SEGA

ezkontzak, bataioak,
jaunartzeak

Tfnoa: 83 07 16 Erreka auzoa

Ibai-ondo
Supermerkatu

Telefona: 83 47 50

daddy

Udarren eta negurako
arropa berria

Estropolarikalea, 12-Telf. 132816-ORIO

Eskolako haurren jaialdi bikaina

Gabonetako oporrak hartu aurretik eta urtero bezala, Lardizabal eskolako ikasleek jaialdi polita eskaini zuten kultur-etxeen. Ikasturten zehar prestatutako antzezlana, dansza saioa, kantuak eta musika emanaldia goxoa aurkeztu zituzten eta dekoratua lan batetik bestera aldatu eta, jakina, bail irakasle eta bail ikasleak ere mozarrotuta zeuden.

Gustora aritu ziren denak behin hasierako nerbioak joan zirenean eta, hainbeste lana hartiuta gero, pozik emanaldiaren arrakasta ikusita.

Jaialdiari bukaera ezin hobea emateko. Olentzero etorri zen haurrei goxokiak banatzetan helduek, bitarteant, Guraso Elkarteak prestatutako txorixo goxoa, Santo Tomas julari aurrea hartuz.

Euskaraz alfabetatzeko ikastaroa

Euskaraz eskrbitzen eta letzen ikasteko ikastaroa antolatu du Udalak. Urtarriaren erdialdean hasi eta Aste Santuak bitartean izango da eta, Udalak diruz lagunduko du. Izena ematea kultur etxeen eta udaletxeen.

Demako emaitzak eta apostu xelebrea

Larunbatean, abenduak 21a, Martin Arizeta larra-kadurraren idia eta bizkaitar baten behorra jardun ziren lehian eta, bigarrenak irabazi zuen alde handiz. Igandeán Frantxilla Berriko iditak eta Jonsansoro baserrikoak aritu ziren eta, lehenak irabazi zuen, 53 plaza eginez.

Apustu xelebre bat ere izan zen abenduaren 22ko goizean. Azpilkoeta baserriko Jose Luis Iruretagoena gaztearen desafioa Olaetxetik Aiako plazarako ibilbidea egiteko 20 minutiubaino gutxiago behar zituela. Eta baita egin ere, 19' eta 20'ko denberan.

**AIAKO UDALAK
URTE BERRI ZORIONTSUA
OPA DIZUE
AIAR GUZTIEI**

Futbito partiduak frontoian izango dira

Futbito partiduak hondaritzan jokatzen baziren ere, arazoak izan dira eta horregatik, frontoira pasako dira eta bertan arituko dira. Horrek aukera emango digu hamabostean behin herriko frontoian partiduak ikusi ahak izateko eta sortzen den giro ederraz gozatezko.

Eskolak hiru talde aurkeztu ditu eskola arteko Futbito txapelketara: alebinetan 5. eta 6. mailako bi talde daude; bata, multilena, eta bestea, neskema; benjamín taldea neska-mutilez osatuta izango da. DBH egiten ari diren ikasleek ere hadute taldea infantiletan eta, nekez osatu bada ere, azkenean hori egitea lortu dute Aia, Orio eta Zarauzko jokalariak erabiliz.

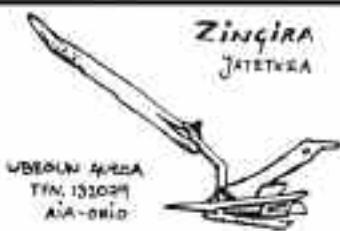
Bolo txapelketa

Probintzi mailako Bolo txapeketa kategorian jokatzen da. Guztira hamalau lehiakide ziren eta, hauetatik bost alarrak. Utiarrilaren 26an beste kategoraketa izango da eta, edonork har dezake parte. Herritarren notzibehinak biltzen dira entrenamenduak egiteko eta, norbait animatu ezkerro Inazio Zuloaga eta Jesus Saizar igeltserockin hitz egin dezake.

Patxi Olidenek plaka jaso zuen

Azken bost urteotan Patxi Oliden elizara organoa jotzen eta dela-eta, korukoek, eskerrak eman nahian plaka bat eskaini zioten. Egun horretarako, Patxik, berak komposatu-tako meza estrainatu zuen.

Bestalde, eliza atariko Don Esteberen egurrezko taila, Santillana del Mar herrian berritu eta gero, berriz ere atzera bueltatu da txukun-txukun garbitu eta konponduta, baina, oraingoan, eliza barruan jartzea erabaki dute.

EZKONTZA, JAUNARTZE
EDO BATAIOETARAKO
LEKU APROPOSA

Bertako sagardoa eta
etxeeko postre bereziak

ITURRIOZENA JATETXEA

Gure herriko joko tipikoak eta:
-Plater konbinatuak
-Kazutillak

Urte berri on!

ARISTERRAZU

Jatetxea

San Pedro ☎ 83 45 21

KANUA

Jestak ospatzeko kategoriko lekuak

☎ 83 43 22

Juan Mari Undurraga

ZER ESKAITZEN DU ZARAUZKO TANATORIOAK?

Norbait hiltzen denean, familiarrele edo hildakoaren ingurukoeiera guztietako trámitetako eginbeharrak sortzen zaizkie: eskelak direla, hilkutxa dela, elizkizunak, lore-koroak, belatoria... Gauza asko dira antolatu beharrekoak eta jendea, normalean, ez da izaten egoerarik onenean horri guztiari aurre egiteko. Horregatik, guk zerbitzu osoa eskaintzen diegu. Guri telefonoz hots eginez gero, guarduratzen gara egin beharreko guztiaz eta familiari karga hori kentzen diogu.

GUZTI-GUZTIAZ ARDURATZEN AL ZARETE?

Bai. Zerbitzu integrala ematen dugu. Gainera, saiatzen gara, beti ere, errespetuz eta seriotasun osoarekin jokatzen. Badakigu momentu zailtan jozten duela jendeak guregana eta ahalegintzen gara ahalik eta lasaitasunik handiena eskaintzen une delikatu horietan.

TANATORIO

EUROFUNEZ

13

Rafa Fernández

EGOITZA ZARAUTZEN IZANDA, JOTZEN AL DU ORIOKO JENDEAK ZUENGANA?

Bai, asko eta asko. Oriotarrek, normalean, guregana jotzen dute, horrelako zerbitzuen premia sortzen zaienean. Belatortioa egiteko dauzkagun gelak ez dituzte hainbeste erabiltzen, normalean belatortioa etxearen egiten dute-eta; baina guregana etortzen dira gainontzeko zerbitzuak eskatzeko.

ZERBITZU BEREZIAK ERE ESKAIN-TZEN AL DITUZUE?

Gu bezeroen esanetara gau-de eta edozein motatako lagun-tza emateko prest. Esate baterako, norbait atzerrian edo etxetik urrutি hiltzen bada, garraiolana ere egin izan dugu askotan.

Gainera, etengabe ari gara gure zerbitzuak hobetzen. Konparazio batera, orain dela gutxi arte ez ginan eskela eta halakoezarduratzan, baina orain, bezeroak hala nahi badu, guk egiten dugu hori ere.

Materialea
Erdi baseria
naturak dago
tutu batan
ondorioz,
baina zutik du
harri-lua
naharrenan
eta bertan
lehoi berriak
duaz daitezke.

Baserriak

*Baserria izan da orain arte Alako herriaren mila.
Gaur egun ere kile-etxe batzuk baserri gehiago dago
omindik. Baina begi bistaz dago baserriaren garairik
onensuk pasealk dírela eta gainbehera etengabeaun ari
dela.*

ARRETA KULTUR TALDEA

Orain dela 100 urte Alako herriak 60 kale-elxeren ondoan 280 baserri zituen. Iurrez oso zahala denez, oso sakabunatuak. Jendea baserrian bizi zen, ia erabat. Gaur 216-218ra jeitsi da kopurua; azken 100 urte hauetan, beraz, 60 bat galdu dira; %20a. Gaur ditugun

baserrien %10a utzita dago.

Baserriak badu ezkutimenduak, baina arkitekturiko eta kultural alderez, galki gabe eusten badiozu. Gainera, gure alton-amonak eta gurasoak bizimoduaren adierazgarri da;

Gure baserri zaharrenak 500 urte inguru dituzte. Za-

harragorrik ez dago, ez Alai etia ez Euskal Herri osotan. Eskubazio arkeologikoek eraikusien dituzte, baseria berrenak itsas Joan da beti surrekoaren gainean.

BASERRI ZAHARRENAK

Alako eta Euskal Herri osotako baserri zaharrenetakoak ditugu Manterola, Erdi, Porma, Segura, Mota, Alalde eta Gotekoetan.

Duela 450-500 urte tarte horretan kokutzen dira. Atak ezagutu zuten Urre Gorriari. Baserri hauak, harrikoak ziren behetik hasi eta gero, harri-lua aberatsa dute, garaiko estilo artistikoi ja-

rrukti; armariak, lehoiak, arkak puntan... gotiko garaikoak. Barrualdetik hartzetegiak, harrizkoak, harrizkoenak, lehoiak, lehoiak... Erregearenzako lan egilei zutzen bat (Segurola) edota baserriar solle exzeria, alegia, funtzio bereziaren bat zituen, hala nola, bordimolatako burnia itsasorutea (Portu). Ez zirela baserri arruntak. Baserri hauetan, beraz, harriak da mabarrena, berrikoak direla eta —askotan— suteen ondorioz Gotokoetzen kasuan besalua —pareta zatiaren bat bestetan—.

rik gordetzen ez bada ere.

Gizaldietan aurrera joz gero, eraikuntza aldaketaik ikusten ditugu, beti baserritarren beharrei erantzunet, eta garatko estilo artistikoek eraginpean.

XVI. MENDEKOAK

XVI. mendetik aurrera zurgintzak, egurlanak hartu zuen harri-lanaren tokia. Baserria, dudarik gabe, baserritarren aurreneko lan tresna izanda: lanerako eraiki da aurreneko baserria. Mende hortan tolare gainean eraikitako baserriak azaldu ziren.

Baserriaren egitura, tolarea oinarrian zuela egina, animalaren eta baserritarren bizitoki ere bazer, tolareak lekua uzten zuen neurriari. Mañarin Zelai dugu, adibidez, horrela eraikitako baserria.

XVII. MENDEKOAK

XVII. mendean pasata zeoen arku puntadunen moda eta ateburu karratuak egiten ziren: Aristerrazu, Zialaka...

XVII. mendean baserriak egurrez egiten hasi ziren, merkeagoa eta ugaria zelako Alan. Barruko egituraz gain, aurrealdea erditik gora egurholdekin egiten zen, eta horrela sortutako ganbara uztar lehortzeko erabiltzen zen. Horrelakoak ditugu: Aranburu, Iturraran berreraikia, Aranburu Zar...

Ondorioz, haritz osoak desagertu ziren eta egurra urritu. Suteak ebitatzeko, fatchadatik egurra kentzeko aginduak ere eman ziren.

XVII-XVIII. mendetakoak dira: Sagastizabal, Iturrioz, Indar Zar... artogaraiko baserriak dira. Jendeak tokirik zailenetan eraiki zituen baserriak, lurra lantzeko, artoa erraz etortzen baitzen.

XVIII. MENDEKOAK

XVIII. mendekoak dira, baita ere, Landarbide Zar, Arizmendi Berri, Bizkar... Hauek ezaugarri nabarmen bat dute: zuhaitzaren berezko formak erabili zituztela eraikitzenak.

Harrizko baserriak ere egiten ziren, arkipedunak. Arkuren gainean pareta harriz egin ziletean, baserritarren beharren eta diatuaren arabera. Honekikoak ditugu Gorostiola eta Jon-sansoro, esate baterako. Gorostiolak, gainera, lau isuritako teilatua du.

XVIII. mendekoak dira, baita ere, honako hauek, nahiz eta aldaketa asko jasan duten: Orendain, Ostolaza, Sarobe Berri, Sarobe Zabal, Indar Berri...

XIX. MENDEKOAK

XIX. mendekoak dira, kultura aldetik, kaxkurrenari. Gerra arteko garai hauetakoak ziren baserria eraiki eta bertan lan egiteko.

Hauek izan ziren, berrienak, desageritzen aurrenak, bertako jendeak industriak jo baitzuen: Agirresoro Berri, Semola, Odoltsu eta Aialdeburu garai horretakoak dira.

I. Karlstadaren ondoren-koak dira: Amasportu, Agirre...

BUKATZEKO

Azkenik, Torre eta Izeta bezalako baserriak alpatuko ditugu: duela 300-400 urte sortu ziren eta gaur egun sagardotegi edo kale-etcé bihurtuta daude.

Etorkizunari begira baserriak hobetzea da apostua, itxura aldatu edo piniskatu gabe eta nortasun ezaugarriak gordez. Baserriak gure orioien historikoaren parte importantea dira eta politikai zaindu beharrekoak.

Aiako leihoa

Kronika

Zinegotziak lau urtean behin botos eskatzeaz aparte badugu erantzukizunak. Esate baterako, gure lanaz ahal den informazioak zabalera ematesa. Askotan, udalaren barneko funtzionsamendu eta burokraziaren aspergurritasunaz balatzen gara herriarrei udal gizak er mizkiela interesatzen esan eta bere behar hau salheskeko. Herri Batasunakok 'Aia Eginez' aldizkarisaren bidez udaletxea eta gure lanari buruzko informazioa eskaintzen saiatu gara. KARKARAk eskaintako aukera hau ere eskertzen da.

Lehenbizi Aiako alderdi guztiek (EAJ, HB, EA) duela gutxi onartutako mozoa alpatu nahi dugu. Bertan, euskal presoak Euskal Herritarrez eskatzen da, zigorraren hiru laurdenak betetza dutenen asikatasuna eta gaisotasun sendaezina dutenen kaleratzea ahaztu gabe. Mezio honekin Aiako udalak, hairbat erakunderekin batera, euskal preso politikoak sakabanaketa politika kruzelarekin amaitzea eskatzen da.

Bestalde, abenduan hasi dira Aiako kaskoaren ondoan txaleak eraikitzen. Bere garaien txaleet hauen aurka HBk eta EAk Aldundian aurkeztutako errekursoa ez zuten aintzat hartu, eta azkenean txaleak egii egingo dira, nahiz herriarentzat inofio onurariak ez ekarri. Aiar gehienetan garestiegak dira. Kanpoko jendeak erosiko ditu bigarren etxebizitza gisa. Ez dugu uste txaleek Aiako etxebizitzaren arazoak konpontzeko eta gainbehera doan populazioari eusteko balioko dutenik. Kontutan hartsu etorkizunean etxebizitza sozialagoak eraikitzeko erabil literkeen lurraldeko gairdunak direla. Gainera txaleet hauek bista lapurtzen diote Aiako pasesaleku bakarrari eta herriaren 'turistifikazio' eztabaiderariaren aldeko unrat bat da.

Panadero ezean eraikitzeko asmoa dagoen "museoa" bezala. Honen presupuesto altua eztabaideraria da, eta turismoari begira egindako proiektua denez (turistifikazio sindromea berriro) beharrezkoia inaditzan zaigu eztabaidera herriari zabaltea. Aiak beste museo bat behar aldiu! Turismoa izango da gure gaitz ekonomikoaren sendaga! Ez al dago proiektu premiazkoagorik herrian!

Berri hobeak da guretzat: San Pedro auzoan martxan dagoen hairbat etxebizitza sozial eraikitzeko proiektua. Hauek merkeak izango dira, eta nahiz Aiako kaskoa askoz kokagune logikoagoa izan etxe berri hauentzat, herriarrak eta zskocan etxebizitzagatik zuzik kargora bizitzera joaten diren gazteak herrian etxebizitza duira eta merkeak lortzeko aukera ezin da pasatzen utzi. Horregatik gure baitza proiektuar!

Aiako udal lengileek hauteskunde sindikalak egin zituzten duela gundi, eta LABeko ordezkaria aukeratu zuten. HBrentzat gauza ona bida udal lengileek lehen aldi ordezkariaritzat sindikalak izatea, zer esan horretarako LAB ezker abertzaleko sindikatu aukeratzea.

Bukatzeko, askotan azpimarratu dugu UEMAn Aia egoteko ego-kitasuna. Indar politikoak arteko hainbatko enfrentamiento dagoen gizartearen, UEMA da PNV, EA eta HBk elkarrekin eta euskararen alde lan egiten duten leku bakarrenetakoak. Zerbait baikorra Euskal Herriko etorkizunari begira.

● JOSUNE IZETA ETA ANTON GOMEZ ●
HBKO ZINEGOTZIAK

“Gizarte oker hau desagertu eta berria sortuko da Jehovak erabakitzetan duenean”

Aginagan jalo eta hogeieta sei urte dituen Elisabet Pikabea eta hogeieta zazpi urteko Aitor Manzisidor zarauztarra ezkanduta daude eta Orion bizi dira, bi hilabeteko semearekin, Anderrekin.

Kristauak dira, baina ez katolikoak, Jehovahren Lekuko Kristauak baizik. “Cristianos Testigos de Jehovah”. Beren erlijioaz eta fedez hitz egin genuen Díkeko beren etxearen Elisabet eta Aitorrekin, beraiek ospatzen ez dituzten gabor jai hauen atarian.

IÑAKI ITURAIN

Nondik datorkizue erlijio hau zue?

Gurasoen bidez egin ginen biok. Hain zuzen, nik bost urte eta Elisabetek hiru zituela, egin ziren Jehovahren Lekukoak eta gu erlijio honetan hezi gaituzte, baina gure erlijioan norberak erabaki behar du eta, hortaz, bataioa, alegia sinismenaren aitortza, zentzu dugunean egiten dugu. Nik 17 urterekin egin nuen eta Elisabetek 14rekin.

Nola bataiatzen zarete?

Biblia azaltzen den bezala, Mateo 28-19-20. Lehenengo ezagutu egin behar da Jaimoaren hitza, eta gero bizitza hari eskaini. Horixe erakusten da bataioaren bidez, eta hori guk lehenengo kristauak bezala egiten dugu, gorputz osoa uretan murgilduz.

Hori non egiten duzue?

Hemen ingurukoak Zarauzko “Salón del Templo de los Testigos de Jehovah” egiten ditugu ospakizunak, Aginaga, Orió, Aia, Zarautz, Getari, Zumaiako eta Itzarrakoak. Denera 140 bat izango gara. Baino udan batzar

orekor bat egiten dugu. Anoetako Estadioan euskal lau probintzietakoak, 8.000 inguru izaten gara, eta hiru egun ematen ditugu han, 5 edo 6 orduko saiotan. Hiru aldiziak izaten dira, Biblia-ren gainean beti. Bataioak ere han egiten ditugu, urontzi handi batzuetan.

Zuek kristauak zarete, baina katolikoak ez.

Zertan bereizten zarete katolikoengandik?

Guk Biblia praktikatzen dugu. Guretzat berietako erlijio bakarra dago, Biblia azaltzen dena. Han esaten da erlijio faltsu asko agertuko zirela, eta hala gertatua da.

Baina erlijio katolikoak ez al dio Kristorengandik gaur arte Alta Santuen bidez, San Pedronekin hasita, hari bati jarraitu!

Biblia ez du esaten San Pedro Alta Santu izan zenik; apostolu bat, besterik ez. Lehenengo Alta Santu ezauguria Constantino enperadore errromatarra izan zen eta horrek bere burua izendatu zuen. Erlijio Katolikoak ez du betetzen Biblia datorrena.

Zuen erlijioan ba al dago

apaizk?

Ez da go ez apalzik, ez inolako jerarkiarik. Kongregazio guztiak jakina, izaten da arduradunen bat bere lan profesionalaz kanpo gure ospakizunen ardura hartzen duena.

Nolakoak izaten dira zuen ospakizunak?

Bost bilera izaten ditugu astean saloan, hiru egunean banatuta. Hiru ordu laurdeneko diskurtso bat izaten da Biblia datozen gaiak aztertzeko. Lan hori errezteko bi aldizkari ditugu, “Atalaya” eta “Despertar”, eta hauetan azalitzen da gure kristau bizitza nola eta zertan hobetu. Galak denon artean aztertzen ditugu, eta diskurtsoa eman ere bat, igeltszeroa edo medikua izan. Jendeak, Orion bertan, esaten du ez dakit nor obispoa dela eta holakoak, baina hori ez da egia.

Izaten al da extabaidarik zuen artean!

Sekula ez, iritziak ematen ditugu, baina sinismenari buruzko extabaidarik ez.

Non eta noren bidez sortu zen zuen erlijioa?

Jehova Jaungoikoaren izena da eta lurrean haren lekukotza egiten dugunak gara Jehovahren Lekuko. Lehenengo lekuko Abel Izañen. Adan eta Evaaren semea, bera Izañen baitzen Jaungoikoari fidela izanda hil zen lehenengo gizakia. Gerotziki beti Izañen dira benetako lekukoak. Kristo etorriz gerotziki kristauak deitu Izañen zaie. Oraino izena, “Jehovahren Lekuko Kristauak”. XIX. mendearren bukaeran sortu zen. Baino ez dago esaterik nork sortu zuen; guk ez dugu liderrrik.

Etxez-etxeko misiolaritza egiten duzue. Behartuta al zaudete horretara!

Bai, baina norbera behartzen da horretara. Inork ez digu esaten notz eta nora. Horri norberak erabakitzeten

du. Baino garbi dago ez gina tekeela benetako lekuak izango ez bageru Jehovaren hitza zabaldutuko.

Zer moduzko harrera izaten duzu?

Normalean ez digute kasanik ere egiten, baina ezagutu ahala galderak egiten hasten zaizkigu eta arreta jartzen.

Komunikabideetan zuetzaz gehien datorren informazioa odol transfusioen kontra duzuen jarrera da...

Biblia azaltzen da ez da goela erabiltzerik beste batzen odola. Hori garbi dago. Heriotzari aurre egiteko bidaude beste era batzuk.

Kasua allegatuko balitz, zuen semaren bixitza aurrera ateratzeko modu bakarra beste baten odola sartzear dela?

Hori orain ez dago jakiterik, baina oraingoz garbi daukagu, biok, ezez.

Bixitza honen ondorengo bixitzan sinisten duzue.

Nolakoa da hura!

Guk ez dugu ulertzen zerua eta infernua katolikoek bezala. Infernua heriotzada: zerua, berriz, hemen izango dugu, munduan, baina ez oraingo gizarte honetan. Jainkoak gizakia egin zuen zoriontsu izateko eta armolian bizitzeko; ez mundu kutsatu eta gatazkatsu honetan. Munduak ez du bukaerarik izango, baina gizarte honek bai. Berria sortuko da, baina munduan. Gu ere hemen berpiztuko gara, Jainkoak horrela erabakitzentzu duenean. Berpizteko itxaropena Biblia dator eta hori sinisten dugu.

Jehovaren hitza bete ez dutenak berpiztuko al dira?

Askok ez du aukerarik izan Jehovaren hitza ezagutzeko, baina gizakia betiko

bizitzeko jaio da. Kristo hori erakustera eterri zen.

Lehen bataioaz hitz egin dugu, bestelako sakramenturik ba al duzue?

Ez, ez dugu ez jaunartzerik, ez apalzterik, ezta azken igurtzirik ere. Ezkondu nahi dutenak ezkontzen dira, baina epaitegi zibilean. Gu Oriokoan ezkondu ginen. Ondoren Zarauzko Saloian diskurso bat eman ziguten, ezkonbizitzarako aholkuak emanaz Biblia.

Gabonak, Jesuseñ jaiotza, nola ospatzen dituzue?

Ez ditugu ospatzen. Biblia ez du esaten Jesus noiz jaio zen eta, gainera, horri ez dio garrantzirik ematen.

Zer ospatzen duzue?

Gure egunki garrantzikoena Jesuseñ heriotzarena da. Hil eta berpiztearekin gizakiari itxaropena eman baitzion zoriontsu eta betiko biziak. Ospakizuna hilzen egunean egiten dugu, ez beti ostrialean. Ospaldzun paganoik ez dugu egiten.

Hortaz, ez dituxue San Nikolasak edo arraunariaren garaipenak ospatzeko?

Ez. Kristau batek Kristori jarraitu behar dio eta Jaungoikoa adoratu. Garrantzi handiagoa ematen badie arrauna edo festiel ez du betetzen emandako hitza, bixita Jainkoari eskaintzeko.

Nola ikusten duzue jendeak gabonak ospatzeko modua?

Erlijoan baztertuta dago. Ondo pasa, erregalua egin eta familiarekin egotera mugatzen dituzte jaiak.

Zergatik bizi ote dute gazte gehienek horren urrun erlijoan?

Lehengo infernua orain bestelakoa da, lehen pekautua zena orain ez da. Erlijo Katolikoak asko aldatu ditu

bere sinismenak eta, ondorioz, gazteek ez dakite zer simistu, etxipenean bizi dira,

Uste dut oso zorrotzak xaretela zuen buruarekin. Erre eta alkohola edan egiten al duzue?

Erre edo mozkortu sekula ez, gutako inor. Bixitza Jainkoak eman digun doal bat da eta ez dugu eskubiderik gorputza ondatzeko eta kutsatzeko. Alkohola edaten dugu, baina tamainan.

Zer jarrera duzue soldaduzkarekin?

Ez goaz soldadu. Hori garbi erakusten du Biblia, ezin dugu hiltzen ikasi. Agindurik oinarrizkoena da: "zure burua bezalaxe maite behar dituzu gailontzeako". Ordezko Zerbitzu Soziala egin edo ez norberaren gauza da.

Zuen erlijiotik zer aterabile eskaintzen duzue Ruanda bezalako herrietako gosea konponzteko?

Batez ere haindarrak erlijioari laguntzen diogu. Biblia ematen digun itxaropena erakutsiz. Baina giza-laguntzeta ere parte hartzen dugu; eta ez bakarrik Jehovaren Lekukoei denet.

Euskal herrira etorrira, parte hartzen al duzue politikan?

Ez, botorik ez dugu ema-

ten sekula. Munduan ez dago gobernu posiblerik gizakion arazoak konponduko dituenik; hori Jaungoikoak bakkrik egin dezake. Gobernuekin neutralak gara, ez dugu ez alde, ez kontra egiten,

Possible al da bakea Euskal Herrian?

Bakea mundu guztira etorriko da. Jaungoikoak erabakitzentzu duenean. Biblia badira iragarpen (profezia) batzuk, orain betetzen ari direnak, eta horiek batera azken egunak aipatzen dira. Mundua ez da desagertuko, baina gizarte oker hau bai, eta herria sortuko da, zoriontsua eta betikoa. Orduan izangodugu euskaldunokere benetako bakea.

Zarauzko Elkartean gehienak euskaldunak zarete, baina batzarrak erderaz egiten dituzue. Zergatik?

Euskaldunok ulertzen dugu erderaz ere, baina erdakunek euskara ez. Horregatik, Gainera idatzit ia-ia denak erderaz ditugu eta errazago egiten zaigu. Hori bai, etxe batera joan eta han euskeraz egin nahi badute hala egiten dugu.

Zenbateraino dago zaba-dua zuen erlijioa munduan?

232 naziotan gaude, eta bost milioi t'erdil gara Jehovaren Lekukoak, Espainian 100.000tik gora.

Orio eta autopista

Orain dela hiru urte idatzi bat aurkezten genuen udaletxean eta plenariak oparita egin zuen. Idatezak hau zioen: *Henri batetik, qurrero eginpo badu, ezinbestekoak du ondo komunikazioa egotera ingurunekoan. Orio pertu dago Donostiatik, baina, dantza errepidea dantza, esan liteke oso urreni dagoela.* Donostiatik Gasteiz alderia ditzoan mimburi handiak kilometro inguru berantiarreko eta dago, baina, kilometro horiek egun eta ordu horiez gurutzatze bihurtzen dira oriotarrontzat.

Donostiatik jantzen Beasaingo hanket behar duen denboran behar dugu giztua. Beasainenk Donostiatara 45 kilometroko daude.

Konstitu da Orioko Erriberto erdi errazilea Bilbao-Behobia autopista posizioneari, baina, bilguneak Orion ez dute sarrean. Orioko erdi errazileko errepidea besterik 10.000 ticc gora ibilgailu presotzen dira, bataz beste, euren. Behinadik, Ortuñozatik bestaldean egitekoan diren sabinetako erdi berantien luzerako ditzo orriindik. Beraz, orio-

Luis CISNEROS

PSOE Orio Zerrenda

Oipuzkoako Aldundiko Errepide sailkeretaren antzinako idatzirrontz 1998-2000rako salteshidea egileko proiektua dagoela esanez, eta bestetik ez.

Gizkiz arrazoa gero eta hamaldaga ikusien dugu eta autopistako sareta-irteera gero eta premiazkoagoa, hizte ere. Donostia alderia, Gaintza, hurrek donostik beharko huke, bain erdiguneleko, mihikoa kalte sortu dio Orioko autopista horrek, truketa ezer ematen gaabe.

Orio, azken urteotan, geldirik dago hostaldeko inguruko in-herriz guztiz aurreratua aritz diren bitartean. Gure ustez, hiri dim-hori eragiten duten arrazoiak: Nagusiena, Donostiarren dantzagun komunikabide kutsarrak; hizte ere, autopistaz zapta minatu bestetik ez genitik beharko Donostia erdian eginzeko. Beste bi arrazoiak: Industria etenurik ez egotea eta efektibitatean perio garestiaz dira. Baita bi hauetako hurrengobatean aztertako ditu-

tarrak: lehendik urrikoiak jartzear sepiñ behar duen herritar errepidea zeharkatu behar dirutenetan.

Arrazoi giztii hauetako direla eta Orioko PSOE-EE taldeko proposamena han egin nahi du: dagokien erakundidei —Eusko Jaurlaritza, Aldundi— eskuatu nahi diegu Orikak, Bilbao-Behobia autopista, sareta-irteera bat izan dezala eta hori lotzeiaren aide joka dezatela.

ANTONIO ALONSO, S.L.

- MOJA GUZTETAKO ZERAMIKAK
- SUKALDE EKONOMIKOAK

Denda Telefaxa: 13 10 88

Almenaza Tfnoa: 13 25 33

DORRONSORO
JANARIDENDA

Abeslari 3 **83 09 37**

EROSLE

AUTOZERBITZUA

G O T Z E K O

• KAFETEGIA
• IZOZKIAK
• CROISSANTEGIA

pasteleriko
enkarguak
hartzen dira

Alto Lenzundi, 33
Telefonoa: 83 28 55

Autoak aukera
onean

AIA ORIO
Telefonoa 13 04 38

Errepublikarrek Orioko Zubia lehertu zuten ihesean zioaztela: 1936an

GAIA

1936ko Gerrako Kontuak

Bukatu berria dugun urtean 60 urte bete dira Franco general faxistak emandako estatu kolpearekin Espainiako Guda Zibila hasi zenetik, 1936ko uztailaren 18an.

Orion, Gernikan ez bezala, ez zen bonbardeorik izan, eta tiro hotsik ere apena entzuri zen Orio inguruan.

Hala ere, Gerrak izan zuen eraginik Orion, galdu bestela herriko zaharrenetik.

● IAKES GOIKOETXEA - IÑAKI ITURAIN ●

1933an Oriok baleitz esan zion Autonomia Estatutuari aza-roaren 5eko referendumean, 1.057 hau-sesletatik 927k eman zioten baileta. Garai hartan Eusko Alderdi Jeltzalea zen Orion haujeskundeeetan botorik gehien lortzen

zuen alderdia. Baita partiduguztien artean ondoen antolatua zegoena ere. Ordurako bazuen batzokia, orain Txokolatenea edo Kaixo taberna dagoen horrelan.

Guda Zibila hasi zenean Orio errepublikarren eskuetan

geratu zen, Errepublikako Gobernuaren aldekoek bertan behera utzi baitzuten militarrak. Donostian eman nahi izan zuten kolpea.

Hala ere, egoera horrek ez zuen asko irau. Mola general golpistak agintea har-

tu zuen Nafarrean armen bidez, eta Gipuzkoako muga gainditu eta honantz abiatu zen. Molak rekeeteen laguntza zuen eta soldadu alemaniar eta moroena. Irailko lehen egunetan Donostia erortzen, Mendizorrotxetik irailaren 15ean

eta Andatza 16an, Iraillaren 16an eta 17an borroka txiki batzuk izan ziren Orio inguruan eta nazionalak Orion sartu ziren La Torre generala buru zutela. Eusko Gudariek atzera egiten behar izan zuten. Bilbo alde, Orio utzi zutenean

zubia bota zuten dinamitarekin lehertuz, kolpistel trabak jaritzeko,

ZUBIA BOTA ZUTENEKOA

75 urteko Anjel Garmendia ederkí goratzen da zubia bota zuteneko garaiaz, bera 15 urteko muntil koskorra bazen ere. "Lehendabiztzi herri aldeko maixoa bota zuten, 30 kaja dinamita sartu zituzten gutxinez, eta gero Arin y Eribileneñk elkarritako koltxolak jarri zituzten gainean".

Zubia lehertu behar zutela eta herriko jende gehienak alde egin zuen, zer gertatuko ere! Batzuk Aginagara, besteak Itxaspe alderia eta baita Zarautza ere. Soldadu joateko edadean zegoen hainbat gazte urrutirago.

Hala ere, Anjel Garmendiak gezurtatu egiti zigan inor Zarautza joan zenik. "Hara ez zen inor pasa, denok hemen gelditu ginen. Batzuk elizan,

besteak labaderotan, ahal zen tokian! Ni neu frontol inguruan zegoen labaderoa ezkutatu nintzen. Aurrerago familia guztia Aginagara joan ginen".

71 urteko Antonio Urangak bizi-bizi du oroinmenean zubia lehertu zutenekoa. "Leherketaren kontuarekin herri guztiak ihes egin zuen, eta ez zait iruditzen Orion inor geratu zenik. Lehen bazein hondartzia inguruau, orain kampina dagoen horretan, txabola haundi bat trainerauk-eta gordetzeke erabiltzen zuten, eta herriko jende asko bertara joan ginen. Bi egun-edo pasa genituen bertan gordeta. Ez genion beldurra leherketari bakarrik, baita Orio bi fronteen erdian geratu izanari

ere. Txabolan gana-dua-eta bagemu, eta denok ondar gainean lo egiten genuen. 40 familia tzango ginen gutxinez, baina txabola ikaragarría zen, oso luzea. Etxe-Luzea deitzen zuten.

Garai hartan Orioko portuan itsason-tziak ere bazeuden, eta erdiak-edo bertan gelditu ziren, baina, gaintzakoak Donibane-Lohitzune eta Hendaiara joan ziren.

Leherketaren ostean, Antonio Uranga eta familia Aginagara joan ziren ihes. "Lehen bazein transpotista bat, Galdegorri, eta hark kamiolean hartu, ganadun bagina bezala, eta Aginagara eraman gintuen. Aginagan bariatu egin gintuzten, batzuetara burdiniezko egin zuten ostera". Behin-behineko egurrezko

Errepublika garaiko argazki hometan, oriotar kuadrilla ageri da udaletzetan zaharraren aurrean, armak eskusun, gerrarako prest.

besteetara. Guk Urruzmendi baserrian astebete inguru pasa genuen Orioko beste bi familiarekin batera".

Herrian geratu ziren etatik batzuak Arozena zeramika fabrikako laba itzaltan sartu ziren, ezstandaren beldurrez. Leherketa handi samarra izan zen eta Goiko Kaleko etxe batzuetako kristalak ere hautsi omen ziren. Hala ere, Orioko zuen asko iraun Zubirik gabe. Antonio Urangak dioenez, "hasiera batean, momentuan, egurrezko prestatu zuten, garai hartan ez baitzen ibiltzen orain bezala kamioi handirik. Gero, urte batzuetara, burdiniezko egin zuten ostera". Behin-behineko egurrezko

zubia preso hartutako errepublikarrek egin zuten.

Herrira itzuli zirenean herria falangisten banderez josta omen zegoen, beltzak eta gorriak. Artean, ume koskorra zirela, Antonio eta lagunek CNT sindikatu anarkistaren banderarekin nahastu zituzten, horiek ere beltzak eta gorriak baitira.

ORIOTAR BAT AFUSILATUA

Orioi gerrak ekarri zion ondoriorik dramatikoena afusilamendu bat izan zen. Mitxelena abizeneko gizon bat afusilatu zuten Xubat inguruan. Antonio Urangak esan zigunez, "Xubat gainetik Zarautz alderako maldatxo batean afusilatu zuten. Dozena erdi bat lagun baziaren, baina orlotarra horixe bakarrik. Afusilatu baino lehen Goiko Kalean ibili zen ihes eginda, eta Bentaraino ere joan omen zen, baina segituan harrapatu zuten.

Horren dramatikoa izan gabe, bestelakoak ere izan ziren. Faxistek herriko hiru neska gazteri ilea erabat moztu eta herriko pasearazi zituzten jendearen aurrean, horrela lotsagarri utzik zituztela. Hiru neska gazte horietatik bi hilida daude. Felipa Urangarin eta Dolores Arruabarrena.

Antonio Urangak gogoan du gertatutakoa. "Hilea motz-motz moztu eta herriko pasearazi zituzten". Ea hiru neskek horrela zigortzeko zer-

- *Hiru neska gazte, ilea motz-motz eginda, herriko kaleetan barrena ibilarazi zituzten faxistek*

bait egin zuten galdeztean Antonioren erantruma argia da. "Keba, garaian hantxer egin behar zuten hira neskakoskorrek Gau-nontzkooleisilikgegon behar orduna, itz zer etremendio". Oriokoa Frantzok bakanetik agitibuen zuen heinen, eta eildor! Eskolan ere Curni ni sol kantatu behar izaten genuen besua altsatua".

Gertuak geratu, bait Antonio Ureangak eta bait Anjel Garmendiaik Oriokoa hiru giztiz kan zirela diote.

ORIOKO BI APAIZ IHESI

Den Joakin Arregi apaiz zenak Orioko ikastetxe egin behar zuen zuen gerra bukatu berriari, mitean apaizgi zela. RAHKARAI eman zion elkarriketutu batean esan zigun bezala, beldurra berzerratutano sartu zitzaiolako. "Nahia ditzatzen alde batzuk martiri izaten badino. Oriokoa hiru apaiz ginen eta mi hainarrak salbatu nintzen. Bes-

te biak elizetan bilizten". Arostegi gazte euskalzaleak ikusmom egin zimentuatzikusitak eta lehenengo meca emai zueketa benesentzideri ez zieten, uzta hara joategi. Gero berria, herrira etorri zenean atzerritaratu egin zuten Santanderreko Orion hiria eta hortz urrean behar zuten zinen ebazuna surrentek.

Beste apaiz oriotar bat, Fabián Loidi euskalzale eta poeta handia, gerrak Arabako Mutila herrian harrapatuzien, hain apaitu baiten 1935ean. Norbaitek salaketia egia eta presio harrutzuenen frankistek. Izaera aldeko zezinmatala tunel batzen ibilean ihes egiten hortz zuten. Mendiz Lizarra-pa trifid egin zuen.

Joniki Arregi,
gurari meska, Oriotik
Frantzisko Landetarria
jouna, bortz apaittu
Berrieta Berazkinia,
Jose Etxal eta Domingo
Arenazkarreria,
iheslariak nauak era.

batzen etxean gordetzen. Geroago, erregraldearenko supermagisa ere ibili zen Marokon.

Gerra bukatu, Frantziako aginteari jarri. Elgarren Gerra Mundiala hasi eta Frantziak germanizazioenaren parte hartu nahiz izan ez, basuen ere, armada bateratu zuen alemaniarren alde borrokatzea joateko Errusiatik; La División Azul. Armada hurretan hilu ondiorat joan ziren: Anjel Arribalzaga, Luis Barrujaldea eta Elias Molina. Hirurak zoriontziz, biziak itzuli ziren eta Luis Barjakoa oraindik bizirik dago.

Ia hira arte trainuzien Gerra Zibilean. Orioko hainbat gizetek parte hartu zuten, alde batuan edo bestean, elorraren kontra. Herryira itzuli etzeman erizan zuten. Esate baste-tako oriotur bat hizten Baleares gerratutizintzat, gero urtetan illeentezandako "Truman" Urangaren ondorengotik.

jaiotakoak

Laura Ayunti Garde, azaroaren 1.ean
Josu Amurri Alberdi, azaroaren 25ean
Aitor Urtxaga Etxe, abenduaren 1.ean
Intza Unanue Arregiartza, abenduaren 1.ean
Ramon Elkiza Uranga, abenduaren 1.ean
Ander Iraizoz Ibarra, abenduaren 1.ean

Aian

Aitor Urbina Alberdi, abenduaren 1.ean

ezkondutakoak

Piñu Sujarrregilbea eta M. Pilar Rementeria Ruiz, abenduaren 30ean
Jesúsita Garbayo Dominguezeta Kristina Etxeberria Arizmendi, abenduaren 1.ean

Aian

José Angel Urtasun eta Priscila Arribi, abenduaren 1.ean

hildakoak

Jose Cruz Lira Uria, azaroaren 25ean
60 urte
Saturnino Azkue Urtia, abenduaren 1.ean, 78 urte
Edurne Irazusta Azpilicueta, abenduaren 1.ean, 88 urte

Aian

Ez da hildakorik izan.

zorionak**KARKARA** diruz lagundu dutenei

Benetan eskertzekoak di norbarteek laguntza
eskatzzen dutean, horrelako erantzuna jasotzea.
Dagoeneko ja berriz huts laguntzaileen dirua jaso
dugu, bai herrikoak eta baino karpokoak ere.

Mila eker zuen laguntza ezinbestekoak delako
aldizkariek aurera jarri dezan. Gaihera, lanean
jarritzeko animoak emari dizlaguzue, eta gogoa
beritu.

zoriotxarrak**San Nikolas festetan txikizioak egin
zituztenei**

Ondotxo dijugu ez dela lehen aldia gauza berbera
irakurtzen duzuela gure txoko/honetan. Baina aurtengo
festetan ere txikizio desente egin zituzten ganberro
batzuek goizeko oiru txikietan eta berriz ere,
zorriebatik eman beharrean gaude.

Juan Albizu
elektragailuak

Eta orain:

**Sukaldeko
alzariak!**

Tfnoa: 83 12 49

ZUMINTZA

- Ilargiak
- Cestiburu
- Depilazioa
- Sauna

Tfnoa: 83 17 56

TRAGOXKA

PUB

Arizaga, 11

LIZASO
ALTZARIAK

Eusko Grañal, 48
Aita Letxamendi
Tf: 13 07 84
Tf: 13 33 01

ertza

Telefona: 83 09 29

Orain dela...

25 urte

1971ko abenduko albisterik importanteenak, urriko abenduan gertatzen den bezala, San Nikolasak eta Gabonak izan ziren.

San Nikolasetako festa programa oraingoaren aldean askoz pobregoa izan zen:

Abenduaren 6a

Goizeko 8etan, txistularien diuna.

10etan, Meza Nagusia.

Arratsaldeko 6.30 etatik guerdira arte dantzaldia plazan.

Abenduaren 7a

8etan, txistulariak.

12etan, haurrentzako jokua.

6.30 etatik aurrera dantzaldia.

Abenduaren 8a

Omenaldia egin zieten Orion arituako hiru maisumaestrari: sei urte lehenago hil zen Eugenio Arbillari, 30 urtetan maisu aritu zen Jose Campost, forduan Kutxan lan egiten zuen), eta orduantxe erretiratu berria zen Fernanda Dorronsoro zarauztarrari.

Lehenbizitik Arbillita zenaren animaren aldeko meza izan zen, eta gero haukari herrikota egin zen Toki Alai jatetxearen. Baskartalek 250 pezeta balio izan zuen, eta diru horrekin haukariaz gain omenduentzako opariak erosiz ziren.

Gabon egunean, abenduaren 24ari, korua eta txistulariak ibili ziren, kalez kalez jaiotzarekin behartsuena dirla biltzen.

Urte Zahar egunean eta lehenengo aldiz aspaldiko partez Olentzero ibili zen kaleetan barrena. Guraso Elkarteak antolatuta.

San Nikolasak eta Gabonak alde batera utzita, abenduaren 11n amaitera eman zitzaien urtean zehar gure herrian izan zen karol lehialetarri. Eskolako umeek hainbat kirol ekintzetan (eskubaloi, boleibola, atletismo...) hartu zuten parte. Handik egun batzuetara hemengo haurrak, aurreko urtean katedra izan zen herrira, Zegamara, Joan ziren hangoen aurka jokatzea. Gero Zegamakoak etorriz ziren gutera.

ORIO

AUTO-ESKOLA

Teléfono: 83 57 19

ORTZAIKA

JATETXEA

- * Bataioak   * Despedidak
- * Jaunartzeak   * Ezkontzak

Telfnoa: 83 32 51 / 83 30 46 Ortzaika

TALAI

AHOLKULARIAK, S.L.

ASESORIA:

FISKALA, LABORALA
JURIDIKOA, KONTABLEA,
DIRUA AURREZTEKO

Iñaki Olariaga Larrañaga

Eusko Gudari, 50-B, 1.E Telefax: 13 37 20

MAPFRE

ASEGURUAK

- ✓ Osasun laguntza
- ✓ Etxeak erosteko finantziazoa
- ✓ Inbertsio fondoak
- ✓ Jubilazio planak

KAXKAMOTY

GIZONEZKOENTZAT
ILEAPAINDEGIA

13 47 29

Sarea

Sarea hitza entzunda, nortihein mindua etorri zuen gogora oriotar gehien osoan zailak, usoz, zutica desiorrago berriari usain sarkorra. Pololez pintatako paseak...

Bai. Zelaietako gabe, oñartzuk ugari sortzen dira hitzak erlazunen horretan. Hala ere, bester zerbaitetan hitz egia nahi nile nik orango honetan hitzaren adiera berriz, alegia, gaur egun gerotz eta uztañago zahazten ari den horretan.

Izen ere, Sarea ez baita dagoeneko —euskaldun askorentzat— ustezko turismotik gure arrantzaleek aspalditik erabilien duteen treba soila. Beste zerbait ere badu, mundu osoko entzadormak lotzen dituen eginera errealdei bat, elkarrekin komunikatzeko gizara berria edo pizten doigarrak, oriondore-tare hori hazi eta hazia da sekum ordezcan eta, zurreko gipen arabera, istoz goitago handegiko da orginatik. Sareaik eragn zero eta handiagoa margo du —badu, dagoeneko askorentzat— gure bisimoduan, eta aldatu egingo ditu komunikazioa erabiltzen ditugun ohiko leideik.

Bagi bertsiko gizaki esaten ari naizela pensatuko zuen dagoeneko histeria batek, eta hala da begi biotako da hori gutxia eta ez nuke. Hemen japatuko honegazik es hiztegi, inguruan (estolak, aldiak, herri...) eta dura gabe ikusten da itzadugun —gainera ditugun— aldiaketa horriei direla eta. Ni, berriz, nintzeta nago garrantzi handikoak direis eta askok nista bemo azkarriago somitako ditugula eraginak.

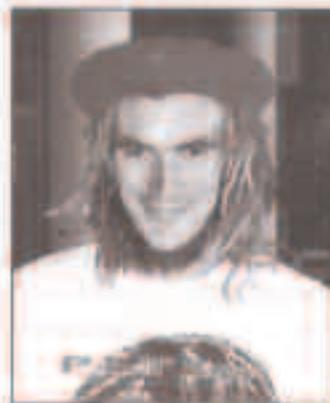
Zutabie honetan, beraz, aldiarra ja bestearen erdi maila hiru hiru perri eta gero plateratu. Aldioretak etorri hada eta; eta heba dugun, nire iate, lehentasunen prestazien hizetas.

Bukatzeko, ohar bat egia nahi nahi hizkuntzari hainz, ga horrek berezile antzekotzat binan; sare horretan gabiltzen euskaldunen erantzukizuna da gure hizkuntzari hirian tolka egotea, eta batzuk arrira horretan. Gaur egun, ordea, de luxe, ingurera da sareko ihesetako hizkuentzera eta horrek gogoeta apurra merdu du. Ni, urez aldeola, egarpen-mendiko bat egiten ausaztuko gara, gerta dugun mila hizkuntza en aldiaketa gara sproponxa da-eta horretarako; baino, etorkizunear. Oineko gizarteak premiazko organiza-za ingelesez jakite, gizartean baino. Zen-za! Fizico! Zorokeria! Baliozko. Nik, bida-espada ere, nire ingeleza knorrera hizkuntza sarei duc urte berriko zaintzerietan; eta guza sera egongo aldi-kasua nola herriko gizarte. Guziz doan itsaolakoa:

You're welcome!

JAIER ZABALA

KANPOAN DAUDEN ORIOTARRAK

Iñaki Etxeberria Oliden

Iñaki 1994. urteko abuztuan geratik bizi da Costa Ricako Puerto Viejo herrian. Hasiera hiztean bi labarreko bakarrik posizioa pentsatzen bazen ere, dingoanelo. Bi urte daramalza berrian.

"Origen bizimodua zirelkitu zuzka-tuzka inda nejolako: beti arpeggi beak ikussten, gauza besak eiten... Gaina hizapetzeko gogoa sartua neukon gorputzen ta erabaki nuen: mueru aproposa zila aldegiteko", erantzun agin eta zergatik aldegin zuen galdezean.

Iñakid betadainikoso gurbi aien hizkuntzaren filosofia. "Horrik itxue badu guztien lan da: hizkuntza jubilatzen dianen, ondun bialatu. Baime nihitze det, hizkuntza gozta dantza, orduna, aprohetzatu ber duela bere denbora".

Gestut Ries Karibean dags eta guretzat ezagunak dira bertako hondartzak eta eguraldia. Hala ere, ez pentsa Iñaki turisten median bizi denile. Alderantza, Iñaki hainbat funbifletan jardun du: diskoteketan musika jartzen, elektronista, saskaldiri, mendi gidari... Orazia, berriz, turistekik ari da.

"Momentu erburkaziyo bat dekat, turistik pentsatzeko ia erraztzen jutuko".

Puerto Viejoko esperoak jahe gaitzen, triaktesan digi dhoela hamar urte argindularrik ere ez zegoela, eta aurten ezagutu dituñela telefonoa, fax-a...

Hala ere, zero alio, "Costa Ricako bisimodua askoz ere hisatzen da Oriyonean baino: la koxterik ere ez da eta.

Gana, ez du gauza asido erosi berrile. Heinengo dendek aske goitzen dinate Goiko Kaleko justineriana. Lur pixideita bat, txo ear bat eta motor belkin. Hiru gauza hauetik edoikita, ez da ezinmen berrik. Nei bi falla zaizkit."

Iñaki 1995eko Gabonetan etorri zen azkena aldiar. Oriora, Armenta, artebete eraianan Oriolik, karpo, hainue harritu, geratu omen zen herria zenbat hazi den ikusita. "Oriyo dagoenekoz ez da herri txiki bat eta hiru mendik gerratutu horren det danak presaka bizi zeatela. Larakin bakarrik pentsatzen eta aste bukaeretan modorko. Horri al da bizi-modua?"

Diburu hutsa nagusitak benetako lagunekin eta familiarekin egitea dira.

Ea Oriora izultzeko asmorik duen galdezean, itzuli bat, baina, bisititzera bakarriztorriko dela esan da. "Oriain ezin da: Oriyon bizi. Gabera, proiektu hauzak hauzak hemen egiteko; Zentro Amerika guztiya exautu, Mexikora ahallo, Jamaitikoa joan, regeko grupo bat osatu..."

Iñakik benetan nahi duena lasaiz bihitzten da, naturarrekin bat eginez. Bere ustez hori da gizomarekin benetako eginbeharru mundu honeian. "Natura mundu eta errespetatu berdegu eta ez baldin ibagea hizster konituratzetan berandu frango da".

Oriour gizarte partikularreko easterik osoa opa nahi dioja, eta bukatzeko beraik nahi duen bezala struktuko dugi artikuluak: RASTAFARI.

Euskaraz, bai; baina ondo

Hainbat lagun bildu gara Orioko kultur etxe hirian bertako udalako entolatutako 'Akatsak zuzendiz' leoztaroen. Egitasmoa bistean da: ikasleorako bildutako oin akatsik nabarmenenak ikuscaraztea; alegia, euskaraz hitz egiterakoan egiten diren olerrik larrienak zuzentzen.

JOXE RAMON ZUBIMENDI

—Zer irakatsi behar ote-digu, ba, tsuruhildar batik? —esango duzu, beharbada, zuk, irakurle horrek.

Ezer gutxi, noski! Orioko nahiz Alako euskaldun pello-peloi batetik ez dakieneik, behintzat ia ezer ez. Eta zer noda, gañ horri dagokionez euskaldun pello-pejora izatea? Ba, hitz bitan esateko, haur-euskal estiloren arbera

euskaraz egiten duena, erdianaren menpe torrean ibili galie. Hori da, bete-betean, erdialdeko euskaldun osuna.

Eta zii, zei? Jakitzu al zande? Bi al dakin ondo-ingo hilosteetan berri? Bi al dakin zu nahi enabili behar den ondorengoa bi hitz hauetako bakoitzak? Ea asmatuen duzu eta hata eta bestea beristeten!

Banderak / Ikurrina
Eskola / Ikusitola

Unea / Haurna
Egurra / Zura
Jokatu / Jokastu, jostatu
Arepa henda / Arepa erantzi

Bottia orba / Ardo-bottia
Gaiosa / Gizauna-Gizuna
Berlina / Berbera, Bera
Mila pezetaren kafea / Mila pezetako kafes
Bere dima / Beren dima
Lantokian dago / Lantokian da

Balma / Balno
Bilatu / Aurrak-Topatu
Ogia mizu / Oina ebaki
To! (Zein!) / No! (Zein!)
Zu izan ezik / Zii ez ezik
Laguna / Adiskidei
Jakina / Noski

Eranizun guztiek zuzen asmatu haritzten, sartza emango dien KARAKARA aldiariak txanpan-bottia bat.

Urte Bernarenen etorrera ino-puzekei.

Egingormuketin opozkoritzetan sari gisa txazarteko txanpanetan!

Charrak:

Diruz urri gabilizanez, Orioko ala Alako jendeari bakanrik opariotako zain txanpan-bottia bana; ben erre, jakinak baldin eta hor-gonko bikote horiek guztink egoki herrizi badin.

EPAI-matutikoen zerrenda: Oihane Aburtoea, Aingeru Andres, Amilia Arruti, Amhoa Irizar, Santzi Zaldun, Ibai Esquin, Miren Etxeberria, Arantxa Sampera, Noia Makazaga, Pili Otegi, Rosa Lazkano, Elixabet Etxezarreta, Mari Paz Gómez eta Anu Itxastorta, Gabier Zubeldia patroa dituela.

'Akatsak zuzendiz' ikastaroan parte hartu zuten lagunak.

EZETZ EZAGUTU! lehiaketa

Orioko hondarreko Santiago auzoko eskolak ateratako argazkia alderatu duzu.
Alaria lortu nahi badunue hauekiko **bosten izen-abizenak** errotu beharko ditume.

Erizinen gildera: **Noiz lehertu zuten Orioko zubia?**

Orain arte egon dugun bezala, alian bat zabalduko dugu ateratakoen artean.
Alaria: **Katxiña jatetxeean** zango da.

Erintzunak **urtarrilaren 23rako** bildu behar daizquazin. Hileide honetara:

KARKARA aldejaria Ezetz ezagutu! lehiaketa! Hernia plaza, 1 (Udilebea atzealde-karkara)

Aurreko inbadea Imanol Uribe oroktura izan da. Hauek di berak emateko zegoen erantzume:
El Gonzalez de Tobillos, RII Olatzaga, Aita Amatu, Lourdes Sanz, Aurora Arbeal eta Maité Redondo.

Bigarren gildera on: erintzuna. Ata Ikerlundiaren omeneko hemi besteanan 23 lagunek parte hartu zuten.

KATXINA

Bataioak, jaunartzeak eta talde baziariak

83 10 36

Gure zaharren ahotik

Udara aurretik KARKARAn hasitako atalari segida emateko.

M. Frantziska Etxeberria 'Xorda' elkarriketatu dugu.

M. Frantziskak ezizena nondik datorkion, lehengo Gabonak eta San Nikolasak nolakoak ziren eta gure aurrekoek zein bizimodu gogorra izan zuten kontatu dugu.

**M. FRANTZISKA
ETXEBERRIA**

Larogeitabat urte septienbreren hogitalauan kumplitu nitun. Nuestra Señora de la Merced egunean.

Zuk jakingo dezu ba, niri Xorda deitzen didatela, eta gure etxearen beste biak gorriarekin daude, aparatuarekin, eta hain zuzen ere, hain zuzen ere, Xordonekoak eta ni Xorda. Maria Frantziska Xorda. Ohitura da, zaharrena naizelako edo...

Nere attari Xordo deitzen zioten. Orduan soldaduzkatik edozein moduz libratzen omen ziran eta ez ziren gorriarekin, baina joan behar ziren gorriera zuela deklaratzera, libratzeke. Eta esan omen zioten "begira, kontua izan ezak, bidaliko haute pasillo luze batetan eta botako ditate sekulako diru pila. Atzera etzak begiratu, bestela soldadu joan beharko dek eta". Eta berarekin telosar bat, eta biak joan omen ziran pasilloan aurrera eta sekulako txanpon pila bota omen zieten, eta gure alia aurrera-eta Tolosakoak atzera begiratu. Hura soldadu eta gure alia libre. Horregatik Xordo deitzen zioten.

Gabonak orain hobeto egiten ditugu. Orain zelebratzen ditugu Gabonak, eta Urte Zaharrak eta... Lehen ez ziren zelebratzen. Lehen bakoitzaz norbere tokian izaten zan. Inon ez zan konbideratutik izaten, orain bad. Lehen etxekoak eta besterik inor ez. Konbideratzeko ez zan dirurik eta.

Lehengo bizimodua oraingo aldean askoz gogorrako zan. Lehen izaten zan aza olioarekin eta gero gainetik zer edo zer baldin bazan; ez zan inon dirurik eta. Orain, berriz, badakizu etxe gutxi egongo dira haragia edo arkumea edo gabe. Ni hobeto bizi naiz lehen bizi nintzan batmo. Gu pobre bizitzen ginan. Neguan gaztainerak saltzen ibiltzen nintzan jango baldin bazan eta gure alia, berriz, frantsesera joaten zan lanera neguan, zergatik itsasora nola ez ziren ateratzen, antxotan bakarrak ibiltzen ziran orduan, eta eguneko bi pezeta irabazten zitun. Pentsatu ze izango zan, klaro, gauzak merkeago ziran orain baino. Orduan sei librako ogia Antonenetik hartzen gendun, sei koskorrotokua, eta hura maindire tartean gorde, Goizean talua eta esnea, eta eguerdian ogi hariatik pixka bat eta gauean bertiz talua eta esnea, eta sei librako ogia egunetako.

Orduan ez zan, erregeak ere ez ziran. Guk ez gendun izan, gure ondoren goek bai, izango zituen, bairria guk erregerik ez gendun izaten. Ez zan eta ez gendun izaten, Urte Zaharretan ere ez zan parrandarik izaten. Nondik? Ez zan eta. Mahatsa izaten gendun, hori bai, mahatsentzako aina non edo nondik sortzen zuen. Olentzero ere ez zan izaten. Eske ibiltzen ginan, naximentuarekin, nik panderoa jotzen nun. Kantatu eta eske ibiltzen ginan.

San Nikolasetan festa izaten zan, solmua. Banda zegon. Badakizu, hamaiak edo hamabiak aldera arte, gainentzean jai egunean zortzieta bukatzen zan. Orduan danok etxera. Orain, berriz, hamabitan hasten dira festak eta goizeko bederatzietan joaten dira etxera.

Banderen bedeinkazioa orain bezelaxe, madrinak izaten ziran eta gero bazkaria egiten zuen. Meza izaten zan eta banderak madrinek cramatzen zituen, bi bandera baldin baziran bi madrina. Bandera bakoitzeko madrina bat, orduan ez zan askorik izaten, hiru estropak bakarrik izaten ziran.

ZORIONAK!

97

RAKEL